

Reykjavík, 12. október 2020

Ísafjarðarbær
b.t. Birgis Gunnarssonar, bæjarstjóra
Stjórnsýsluhúsinu
400 Ísafirði

Efni: Þjóðlendumál í Ísafjarðarsýslum, svæði 10B.

Kynning á kröfum íslenska ríkisins um þjóðlendur.

Fjármála- og efnahagsráðherra hefur fyrir hönd íslenska ríkisins, sbr. 10. gr. laga nr. 58/1998, afhent óbyggðanefnd kröfur um þjóðlendur í Ísafjarðarsýslum en þær eru við málsmeðferð nefndarinnar auðkenndar sem svæði 10B. Kröfurnar ná til 45 svæða en upplýsingar um afmörkun þeirra er að finna í meðfylgjandi gögnum sem eru einnig birt á vefsíðu óbyggðanefndar. Vakin er athygli á því að í 5. kafla kröfulýsingarinnar er að finna skýringar á einstökum kröfulínum.

Óbyggðanefnd, sem er sjálfstæð úrskurðarnefnd á stjórnsýslustigi, kynnir nú þessar kröfur fjármála- og efnahagsráðherra fyrir hönd ríkisins í þeim tilgangi að ná til þeirra sem kunna að eiga öndverðra hagsmunu að gæta, sbr. ákvæði laga nr. 58/1998, og óskar eftir liðsinni sveitarfélagsins til þess. Tilkynning um þjóðlendukröfur íslenska ríkisins birtist í Lögþingablaðinu 9. október 2020 í samræmi við 2. mgr. 10. gr. laga nr. 58/1998. Þar er skorað á þá sem telja til eignarréttinda á landsvæðum sem ríkið gerir kröfur til að lýsa kröfum sínum skriflega fyrir óbyggðanefnd, í síðasta lagi 1. febrúar 2021. Að lokinni gagnaöflun og rannsókn á eignarréttarlegri stöðu kröfusvæðanna mun óbyggðanefnd úrskurða um fram komnar kröfur en upplýsingar um málsmeðferð er að finna hér á eftir.

Meðfylgjandi er kynningarhefti með kröfulýsingu íslenska ríkisins og kortum sem sýna afmörkun kröfusvæðanna. Þess er vinsamlegast farið á leit að gögnin verði aðgengileg hjá sveitarfélagini þar til kröfulýsingarfresti lýkur. Óbyggðanefnd hyggst birta auglýsingar um að kröfulýsingargögn sé hægt að skoða á skrifstofum viðkomandi sveitarfélaga, þ.e. Ísafjarðarbæjar, Bolungarvíkur-kaupstaðar, Súðavíkurhrepps og Strandabyggðar, og á skrifstofum sýslumannsins á Vestfjörðum á Patreksfirði, Ísafirði og Hól mavík, auk skrifstofu og vefsíðu óbyggðanefndar.

Þess skal getið að sveitarfélög hafa oft aðstoðað íbúa og aðra aðila innan viðkomandi sveitarfélags við að samræma hagsmunagæslu í þjóðlendumálum og koma henni í formlegan farveg, m.a. hvað varðar ráðningu lögmanna. Í því sambandi skal vakin athygli á ákvæði 17. gr. laga nr. 58/1998 þar sem m.a. kemur fram að við mat á því hvort um nauðsynlegan málskostnað hafi verið að ræða sé óbyggðanefnd heimilt að líta til þess hvort aðilar sem svipaðra hagsmunu eiga að gæta hafi sam einfast um að nýta sér aðstoð sömu lögmanna og annarra sérfræðinga, enda rekist hagsmunir ekki á.

Meginhlutverk óbyggðanefndar skv. 7. gr. laga nr. 58/1998 er að: a) kanna og skera úr um hvaða land telst til þjóðlendna og hver séu mörk þeirra og eignarlanda, b) skera úr um mörk þess hluta þjóðlendu sem nýttur er sem afréttur og c) úrskurða um eignarréttindi innan þjóðlendna.

Málsmeðferðin framundan verður í meginatriðum þannig að þegar kröfulýsingarfresti annarra en ríkisins lýkur verða heildarkröfur kynntar formlega og sú kynning stendur í einn mánuð. Málið verður síðan rannsakað hjá óbyggðanefnd. Óbyggðanefnd ber að hafa frumkvæði að öflun heimilda og gagna um eignar- og afnotaréttindi yfir þeim landsvæðum sem til meðferðar eru og framkvæma rannsóknir og athuganir um staðreyndir og lagaatriði sem þýðingu hafa fyrir niðurstöðu í einstökum

málum. Til að tryggja að þau gögn sem mögulega geta haft þýðingu komi fram hefur óbyggðanefnd samið við Þjóðskjalasafn Íslands um kerfisbundna leit að gögnum um ágreiningssvæðin en afrakstur þeirrar gagnaleitar er jafnan umfangsmikill. Að auki aflar óbyggðanefnd gagna víðar eftir því sem tilefni gefast til. Leiði rannsókn nefndarinnar í ljós að einhver kunni að telja til eignarréttinda án bess að hafa lýst kröfu verður viðkomandi gefinn kostur á að gerast aðili máls, sbr. 3. mgr. 13. gr. laga nr. 58/1998.

Mikilvægir liðir í málsmeðferð hjá óbyggðanefnd, auk gagnaöflunar, eru vettvangsferð og svonefnd aðalmeðferð. Það felur í sér að farið er á vettvang á ágreiningssvæðum undir leiðsögn heimamanna, aðilar og vitni gefa skýrslur og að því búnu eru málin flutt munnlega. Eftir að fram komin gögn hafa verið rannsokuð til hlítar eru úrskurðir kveðnir upp.

Frekari upplýsingar um málsmeðferð óbyggðanefndar fást á skrifstofu nefndarinnar og á vefsíðu hennar: obyggdanefnd.is.

Virðingarfyllst f.h. óbyggðanefndar

Erna Erlingsdóttir
skrifstofustjóri

Sigríður Ómarsson
yfirlögfræðingur

Meðfylgjandi: Kynningarhefti um kröfur fjármála- og efnahagsráðherra fyrir hönd íslenska ríkisins um þjóðlendur á svæði 10B.

Afrit sent lögmönnum fjármála- og efnahagsráðherra: Ívari Pálssyni og Sigurgeir Valssyni á lögmannsstofunni Landslögum.